

Rektor

Region Stockholm

Svar på remiss av Folkhälsopolicy för Region Stockholm

Karolinska Institutet har erbjudits möjlighet att yttra sig över Folkhälsopolicy för Region Stockholm. Bifogat yttrande har utarbetats av Stefan Swartling Peterson, professor, Institutionen för Global folkhälsa och Carl Johan Sundberg, professor Institutionen för lärande, informatik, management och etik. Karolinska Institutet överlämnar härmed yttrandet.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Ole Petter Ottersen i närvaro av universitetsdirektör Katarina Bjelke efter föredragning av utredare Maria Schönnings. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Alexander Klaréus.

Ole Petter Ottersen

Maria Schönnings

Remiss - Folkhälsopolicy God hälsa och minskade hälsoklyftor i befolkningen

Sammanfattning

Karolinska Institutet (KI) tackar för möjligheten att yttra sig över Region Stockholms förslag till Folkhälsopolicy- God hälsa och minskade hälsoklyftor i befolkningen.

KI anser att Region Stockholm har en central och avgörande roll vad gäller folkhälsa i Stockholmsregionen. Därför är det synnerligen positivt att Region Stockholm utformat en folkhälsopolicy.

KI vill framhålla den avgörande betydelse som folkhälsoarbetet har för att uppnå en god och jämlik hälsa i befolkningen. Mot bakgrund av detta hade KI gärna sett att Region Stockholms folkhälsopolicy hade en tydligare ambitionsnivå, och grad av konkretisering, med utgångspunkt i de stora utmaningar som lyfts i folkhälsorapporten såsom ojämlik hälsa, barn och ungas hälsa, psykisk ohälsa, övervikt och äldreomsorg.

KI anser att följande mening kunde uttryckt Region Stockholms roll starkare och lytt: ”Region Stockholm har en **avgörande** roll genom ansvaret för hälso- och sjukvård och tandvård, kollektivtrafik och regional utvecklingsplanering samt genom bidragsgivning och insatser inom kultur- och föreningslivet.”

Det finns även styrningsfrågor att belysa som är av vikt för folkhälsan; samverkan mellan den regionala och kommunala nivån särskilt när det gäller äldreomsorg behöver utvecklas vilket blivit tydligt under pandemin. Detta gäller även den generella utmaningen att samverka med Stockholmsregionens 26 kommuner som är av mycket olika karaktär och har olika behov för att stärka folkhälsan.

KI önskar förtydliganden av hur arbetet ska genomföras och exempel på områden/grupper som bör prioriteras. Det vore även önskvärt med en plan för hur policyn ska följas upp och vid behov justeras.

KI betonar vikten av preventiva insatser för att främja befolkningens hälsa. Idag läggs mycket forskning på utveckling av både behandlingar och läkemedel för att hantera icke smittsamma sjukdomar, men det vore önskvärt att i möjligaste mån kunna förhindra att sjukdomar ens bryter ut. Mer kan göras för att förebygga genom stöd, utbildning och kompetensutveckling inom hälso- och sjukvården men också kunskapsspridning till allmänheten. Vid KI bedrivs ledande klinisk preventionsforskning som kan utgöra kunskapsbas för evidensbaserade insatser inom preventionsområdet i Region Stockholm.

I delbetänkandet God och nära vård- en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem (SOU 2020:19), kap 6 Utbildningens och forskningens roll i omställningen till en god och nära vård, konstateras att FoUU är ett av de perspektiv som nogsamt måste beaktas i omställningen, när hälso- och sjukvården skiftar fokus från den traditionella akutsjukhusmiljön till mer vård utanför sjukhuset. KI vill mot bakgrund av detta framhålla betydelsen av att det preventiva arbetet bedrivs med en hög grad av akademisering.

I tidigare versioner av folkhälsopolicy för dåvarande Stockholms läns landsting finns riktning och målsättning tydligare utpekade jämfört med nu föreliggande dokument.

Ett exempel är de meningar i vilka verbet ”kan” används där ett ”**bör**” eller ”**skall**” vore mer på sin plats mot bakgrunden att Region Stockholm har en unik och omistlig roll i dessa

hänseenden: ”Insatser på folkhälsoområdet **kan** vara generella för alla i befolkningen eller rikta sig till grupper med specifika behov. De **kan** även utgöras av insatser i den individuella kontakten med hälso- och sjukvården eller tandvården.

Nedan följer exempel på avsnitt i folkhälsopolicy där KI anser att folkhälsoarbetet i Stockholms län skulle gagnas av tydligare skrivningar med förankring i hur arbetet fungerar i praktiken i verksamheterna:

2.1 Region Stockholm integrerar kunskap om folkhälsa i ledning och styrning

Alla nämnder och bolag inom Region Stockholm bidrar, utifrån sina uppdrag och ekonomiska förutsättningar, långsiktigt till en utvecklad folkhälsa och minskade vård- och omsorgsbehov. Detta arbete sker integrerat i ordinarie processer.

Med tanke på det omfattande och icke tillgodosedda behovet av insatser på folkhälsofrågor anser KI att det inte är tillfyllest med att arbetet ”...sker integrerat i ordinarie processer” utan att arbetet samordnas på ett mer uttalat sätt i ledning och styrning på regional nivå.

2.2 Hälso- och sjukvård och tandvård arbetar hälsofrämjande och förebyggande med fokus på grupper med störst behov

Region Stockholms hälso- och sjukvård och tandvård levererar hälsofrämjande hälso- och sjukvård samt befolkningsinriktade insatser som ger bästa möjliga hälsoresultat med befintliga resurser. Hälso- och sjukvårdens och tandvårdens beställare säkerställer ett vårdutbud utifrån befolkningens vårdbehov och regionens ekonomiska förutsättningar, med utgångspunkt i bland annat underlag om sjukdomsburda och skillnader i hälsa

2.3 Regional utvecklingsplanering, kollektivtrafik och stöd till kultur- och föreningsliv bidrar till samhälleliga förutsättningar för god och jämlik hälsa

De verksamheter som ansvarar för kollektivtrafik, regional utvecklingsplanering samt stöd till kultur- och föreningsliv verkar aktivt för att främja samhälleliga förutsättningar för god folkhälsa och för att förebygga ohälsa.

2.4 Region Stockholm är en samlande kraft i länets folkhälsoarbete

Region Stockholm har ett helhetsansvar för länets utveckling genom det regionala utvecklingsuppdraget. En aktiv samverkan med länets kommuner, civilsamhälle, akademi och näringsliv är central för en positiv hälsoutveckling i befolkningen.

Det är oklart var detta ”helhetsansvar” samlas. Det är av stor vikt att detta tydliggörs och specificeras.

Stockholm 2021-06-17

Stefan Swartling-Peterson
professor

Institutionen för Global folkhälsa

Karolinska Institutet

Carl Johan Sundberg
professor

Institutionen för lärande,
informatik, management
och informatik

Karolinska Institutet

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign